

Spis treści

Przedmowa	XIX
Nasza deklaracja	XXI
C Z Ę Ś Ć I	
Fizjoterapia i psychoterapia w klinice zaburzeń seksualnych	i
1	Nowoczesne spojrzenia na fizjoterapię zaburzeń seksualnych
- Małgorzata Starzec-Proserpio	3
Miejsce fizjoterapeuty w terapii zaburzeń seksualnych	3
Nowoczesne spojrzenia na fizjoterapię	6
Praca z potencjalną traumą	14
2	Psychoterapia zaburzeń seksualnych - Marta Rawińska
Organizacja procesu psychoterapii	27
Relacja terapeutyczna	28
Wywiad seksuologiczny	29
Czynniki uwzględniane w psychoterapii	31
Fizjoterapia jako element leczenia dysfunkcji seksualnych w procesie psychoterapii	33
	37
C Z Ę Ś Ć II	
Fizjoterapeutyczna diagnostyka funkcjonalna oraz wybrane metody fizjoterapii stosowane w terapii zaburzeń seksualnych i rehabilitacji seksualnej	47
3	Fizjoterapeutyczna diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii seksuologicznej - Martyna Kasper-Jędrzejewska, Lucyna Ptaszkowska, Tomasz Halski
	49
Diagnostyka funkcjonalna mięśni dna miednicy	50
Diagnostyka funkcjonalna innych części ciała w odniesieniu do dna miednicy	71

SPIS TREŚCI

XIII

Rola terapii manualnej w terapii zaburzeń seksualnych	
- <i>Zofia Sotomska</i>	77
Terapia manualna stosowana przezpochwowo/przezodbytniczo	79
Czas trwania terapii manualnej	80
Formy terapii manualnej	80
Oddech w terapii zaburzeń seksualnych - <i>Sandra Osipiuk-Sienkiewicz</i>	99
Wprowadzenie	99
Mechanizm oddychania	100
Biomechanika oddychania	100
Biochemia oddychania	104
Psychofizjologia oraz autonomiczny układ nerwowy	109
Podsumowanie	113
Urządzenia i pomoce stosowane na potrzeby terapii dysfunkcji seksualnych - <i>Anita Sikora-Szubert, Małgorzata Starzec-Proserpio</i>	117
Akcesoria do autoterapii rozluźniającej mięśnie dna miednicy (pe/Wc wands)	119
Inne urządzenia znajdujące zastosowanie w fizjoterapii dysfunkcji seksualnych	134
Bezpieczeństwo stosowania pomocy podczas aktywności seksualnej i terapii uroginekologicznej	136
Nowoczesna fizykoterapia - zastosowanie zabiegów fizykalnych i nowoczesnej aparatury wspomagającej fizjoterapię	
- <i>Anita Sikora-Szubert</i>	141
Rola fizykoterapii w terapii dysfunkcji dna miednicy	141
Elektrostymulacja jako wsparcie treningu mięśni dna miednicy	142
Terapia TECAR w fizjoterapii uroginekologicznej	147
Metodyka i higiena zabiegu	152
Laseroterapia o niskiej (LLLT) oraz wysokiej (HILT) intensywności	153
Technologia HIFEM w terapii uroginekologicznej	155
Telemedycyna i telecare jako wspomaganie treningu dna miednicy	157

CZĘŚĆ III

Fizjoterapia zaburzeń seksualnych u kobiet	163
8 Diagnostyka i terapia zaburzeń seksualnych u kobiet	
z punktu widzenia lekarza ginekologa - <i>Maja Świetlicka</i>	165
Zaburzenia pożądania, podniecenia i orgazmu	166
Wulwodynia	167
Pochwica	174
Endometrioza	176
Menopauza	179
Zaburzenia seksualne w okresie połogu i po epizjotomii	180
Ból w chorobie nowotworowej	181
9 Rola fizjoterapii w terapii dyspareunii - <i>Agnieszka Karska</i>	183
Endometrioza	183
Okres poporodowy / połóg	189
Menopauza	195
Dyspareunia po terapii nowotworów ginekologicznych	199
10 Ból genitalno-miedniczny i zaburzenia penetracji - kompleksowa fizjoterapia dysfunkcji o charakterze pochwy i wulwodynii	
- <i>Małgorzata Starzec-Proserpio</i>	209
Specyfika pracy fizjoterapeuty w zaburzeniach o charakterze wulwodynii i pochwy	210
11 Zaburzenia orgazmu, pożądania i podniecenia seksualnego u kobiet oraz rola fizjoterapii - <i>Joanna Głogowska</i>	237
Zmiany w pojmowaniu kobiecej reaktywności seksualnej na przestrzeni lat	238
Klasyfikacje zaburzeń seksualnych DSM-5 i ICD-11 - różnice w odniesieniu do wcześniejszych edycji	239
Główne kryteria rozpoznania dysfunkcji seksualnej	239
Zaburzenia pożądania, podniecenia seksualnego i orgazmu a depresja	248
Terapia zaburzeń pożądania, podniecenia seksualnego i orgazmu u kobiet	249

C Z Ę Ś Ć IV

Fizjoterapia zaburzeń seksualnych u mężczyzn 259

12	Diagnostyka i terapia zaburzeń seksualnych u mężczyzn z punktu widzenia lekarza urologa - <i>Piotr Paweł Świniarski</i>	261
	Zaburzenia erekcji	262
	Zaburzenia ejakulacji	267
	Zaburzenia budowy prącia	269
	Rehabilitacja erekcji po radykalnej prostatektomii	273
	Przewlekły zespół bólowy miednicy mniejszej	277
13	Fizjoterapia zaburzeń seksualnych u mężczyzn - <i>Martyna Romanowska-Najmowska, Roksana Jaroszczak</i>	281
	Rola fizjoterapeuty w zespole interdyscyplinarnym	281
	Rola mięśni dna miednicy	282
	Diagnostyka funkcjonalna na potrzeby fizjoterapii u mężczyzn z dysfunkcjami seksualnymi	283
	Leczenie fizjoterapeutyczne w zaburzeniach erekcji i ejakulacji	287
	Leczenie fizjoterapeutyczne u mężczyzn z chorobą Peyroniego	293
	Leczenie fizjoterapeutyczne w innych schorzeniach seksualnych	294
	Prostatektomia - prehabilitacja i rola fizjoterapii po operacji	295
	Podsumowanie	300

C Z Ę Ś Ć V

Rehabilitacja seksualna 305

14	Edukacja dotycząca aktywności seksualnej u pacjentów z chorobami przewlekłymi - <i>Łdyfa Smolis-Bąk, Natasza Krauze</i>	307
	Aktywność seksualna u pacjentów ze schorzeniami układu krążenia	307
	Aktywność seksualna u pacjentów ze schorzeniami układu oddechowego	311
	Aktywność seksualna u pacjentów z chorobą nowotworową	312
	Aktywność seksualna u pacjentów po endoprotezoplastyce stawu biodrowego/kolanowego	315
	Podsumowanie	318

15	Rola fizjoterapeuty w rehabilitacji seksualnej osób ze schorzeniami neurologicznymi - <i>Joanna Tokarska</i>	321
	Aspekty ruchowe związane z aktywnościami seksualnymi osób ze schorzeniami neurologicznymi	321
	Problemy w sferze aktywności fizycznej wpływające na aktywności seksualne pacjentów po przebytych udarach mózgu	322
	Podstawowe pojęcia związane z problemami ruchowymi osób ze schorzeniami neurologicznymi	323
	Kontrola posturalna w aspekcie aktywności seksualnych	326
	Planowanie procesu fizjoterapii	332
	Pozycje seksualne niewymagające wysokiego poziomu kontroli posturalnej	333
	Rozwiązania techniczne ułatwiające aktywności seksualne osobom z niepełnosprawnościami	338
	Dodatkowe akcesoria ułatwiające kontrolę posturalną w czasie aktywności seksualnych	341
	Podsumowanie	344

CZĘŚĆ VI

„Nowe” zagadnienia w obszarze fizjoterapii seksuologicznej 347

16	Osoba transpłciowa w gabinecie fizjoterapeuty - <i>Iza Jąderek, Małgorzata Starzec-Proserpio</i>	349
	Specyficzne aspekty dotyczące fizjoterapii osób transpłciowych	353
	Dodatkowe elementy istotne podczas świadczenia usług medycznych osobom transpłciowym	366
	Podsumowanie	368
17	Rola fizjoterapeuty w procesie chirurgicznego dopasowania płci oraz fizjoterapia osób z zespołem MRKH - <i>Małgorzata Starzec-Proserpio, Martyna Romanowska-Najmowska, Karolina Kwiatek-Rolka</i>	373
	Rola fizjoterapii jako wsparcia procesu korekty płci	374
	Rola fizjoterapii we wsparciu osób z zespołem MRKH	387

Skorowidz	397
-----------	-----